

فرار مالیاتی و راهکارهای مواجهه با آن

مؤلفین:

مسطبی صادقی

دکتر سیدفا حسنی

انتشارات رازنهان

۱۳۹۴

سرشناسه	: صادقی، مصطفی، ۱۳۶۳ - حسنی، سیدرضا
عنوان و نام پدیدآور	: فرار مالیاتی و راهکارهای مواجهه با آن / مولفین مصطفی صادقی، سیدرضا حسنی
مشخصات نشر	: تهران: راز نهان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۹۱ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۸-۶۴۱-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: مالیات گریزی
موضوع	: مالیات گریزی -- ایران
موضوع	: مالیات -- مدیریت و سیاست
موضوع	: مالیات -- جمع‌آوری
رده بندی کنگره	: HV۶۳۴۱/ص۲۴ ۱۳۹۴
رده بندی دیویی	: ۳۶۴/۱۳۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۰۷۱۷

Email: raznahanbook@gmail.com

Raznahanbook.com

تلفن مرکز بخش: ۰۲۱۶۶۹۰۱۸۴۱

که عنوان کتاب فرار مالیاتی و راهکارهای مواجهه با آن

که مولف مصطفی صادقی، سیدرضا حسنی

که صفحه آرا و طراح جلد رضا کاوه

که ناشر انتشارات راز نهان

که شمارگان ۱۰۰۰ نسخه

که نوبت چاپ اول ۱۳۹۴

که قیمت ۸۹۰۰ تومان

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۸-۶۴۱-۴

فهرست

۱۱ پیشگفتار

۱۵ فصل نخست: کلیات

۱۵ مقدمه

۱۹ مطالعات انجام شده در زمینه مالیات

۲۸ چند اصطلاح مهم برای مطالعه کتاب حاضر

۳۱ فصل دوم: مالیات و ضرایب مالیاتی

۳۱ مقدمه

۳۲ تعریف و اهمیت مالیات

۳۴ نظریه های مالیات

۳۵ اصول چهارگانه مالیات بندی آدم اسمیت

۳۶ ضرایب مالیاتی

۳۶ گذری بر کتابچه ضرایب مالیات بر عملکرد

۳۸ قرائن مالیاتی

۳۹ نسبت مالیاتی

۴۰ پایه مالیاتی

۴۰	نرخ مالیاتی و انواع آن
۴۱	امتیازات مالیاتی
۴۲	اصول مالیات‌ها
۴۵	سال مالیاتی
۴۶	کارایی و عدالت مالیاتی
۴۶	کارایی
۴۶	عدالت مالیاتی
۴۷	مالیات بر شرکت‌ها
۴۸	عوامل تشخیص مالیات
۴۹	موارد تشخیص علم الرأس درآمدهای مشمول مالیات
۴۹	اهداف سیاست‌های مالیاتی
۵۱	مشکلات و ریشه‌ها در نظام مالیاتی
۵۳	فرار مالیاتی
۵۳	تمایز فرار مالیاتی و اجتناب مالیاتی
۵۴	زمینه‌های پیدایش فرار مالیاتی
۵۶	کارت بازرگانی، کد اقتصادی و فرار مالیاتی
۵۸	ناکارآمدی نظام مالیاتی ایران علل و زمینه‌ها
۵۹	(۱) قوانین و مقررات مالیاتی
۶۱	(۲) فرآیندهای مالیاتی
۶۲	عدم توجه به رضایت مؤدیان مالیاتی
۶۴	منابع انسانی
۶۵	کارشناس امور مالیاتی
۶۷	نیاز به منابع انسانی بیش‌تر
۶۷	مؤدیان مالیاتی
۷۲	تعاریف رشد و توسعه اقتصادی
۷۳	عوامل مؤثر بر توسعه اقتصادی
۷۵	چگونگی توزیع درآمد و توسعه اقتصادی
۷۶	نقش مالیات بر توسعه
۷۶	مشکلات مقررات مالیاتی
۷۷	اصول کلی تأمین بهینه مالیات

۸۱..... فصل سوم: سخن پایانی

۸۷..... منابع و مآخذ

۸۷..... منابع فارسی

۹۰..... منابع لاتین

www.ketab.ir

پیشگفتار

مقایسه عملکرد مالیاتی و ظرفیت مالیاتی کشور، توجه مردمی را نسبت به پایین بودن ظاهری نسبت مالیات به محصول ناخالص داخلی در اقتصاد ایران پدید می‌آورد، از این رو، وزارت امور اقتصادی و دارایی بایستی در کنار توجه به موضوعاتی مانند: شناسایی منابع مالیاتی، تعیین میزان بهینه مالیات قابل پرداخت، و مباحثی مانند: میزان مشمولیت یا اصابت مالیاتی، تمکین مالیاتی و معافیت‌های مالیاتی، بخش مهمی از کارایی نظام مالیاتی کشور را در پدید آوردن زمینه‌ها و شرایطی جستجو کند که با دقت، سرعت، کمترین میزان هزینه به ازای هر واحد مالیات وصول شده، و کمترین میزان سوءاستفاده بتوان مالیات تعیین‌شده را وصول نماید. در این باره، محاسبه نسبت هزینه‌های مستقیم وصول درآمد دولت به کل درآمدهای مالیاتی نگری را به دست می‌دهد که هزینه بالای وصول درآمدهای مالیاتی را در اقتصاد ایران به موضوعی مهم برای حداقل ساختن آن بدل

می‌سازد، مهم‌ترین منبع درآمد در کشورهای پیشرفته و توسعه یافته عمدتاً مربوط به وصول مالیات‌ها است، در کشور ما عمده منبع تأمین‌کننده درآمد دولت، از محل فروش نفت خام است، دولت در جهت تأمین منابع مالی بیشتر و کاهش وابستگی به این درآمد، به سایر منابع مالی مانند مالیات‌ها روی آورده است و اخیراً درآمدهای مالیاتی را موردتوجه قرار داده است.

بر این اساس، افزایش درآمد مالیاتی به خودی خود یک هدف تلقی نخواهد شد و نیاز به درآمد اضافی با در نظر گرفتن سقف نرخ رشد متعادل و نرخ انتظاری نسبت سرمایه به تولید در اقتصاد ایران تعیین خواهد شد. این نکته به‌ویژه با در نظر گرفتن پیوند ضعیف بین انتظارات موجود از نظام مالیاتی کشور و هدف‌های توسعه‌ای اقتصاد ملی اهمیتی دوچندان می‌یابد.

در سال‌های اخیر، در برخی از کشورها، دولت‌ها و محققان سعی در اندازه‌گیری میزان فرار مالیاتی، برای مالیات‌های خاص، نیز برای کل سیستم مالیاتی داشته‌اند.

کتاب حاضر به ارزیابی فرار مالیاتی و راهکارهای مواجهه با آن با استفاده از مدل پستل می‌پردازد، از آنجایی که مالیات از اهم منابع درآمدی دولت است که پذیرش آن از طرف ملت و نحوه اجرای آن از طرف دولت، به ویژگی‌های ملی اقتصادی، تکنولوژی، قانونی، اجتماعی، سیاسی و محیطی هر کشور بستگی دارد. اگرچه ممکن است مالیات از نظر برخی، پرداخت یک جانبه ملت به دولت تلقی گردد و به همین منظور در پرداخت مالیات مقاومت‌هایی صورت گیرد.

سپاس و منت بی پایان خدای بزرگ را که توفیق داد تا از اقیانوس بی‌کران علم و دانش جرحه‌ای بنوشم.

در پایان از زحمات استاد فاضل جناب آقای دکتر سیدرضا حسنی که با مهربانی و شکیبایی مرا از لطف خود محروم ننمودند و با وجود مشغله کاری فراوان این کتاب را عهده‌دار شدند و با نظرات سازنده خویش باعث شدند تا این کتاب به سرانجام برسد.

مصطفی صادقی

تابستان ۱۳۹۴

www.ketab.ir